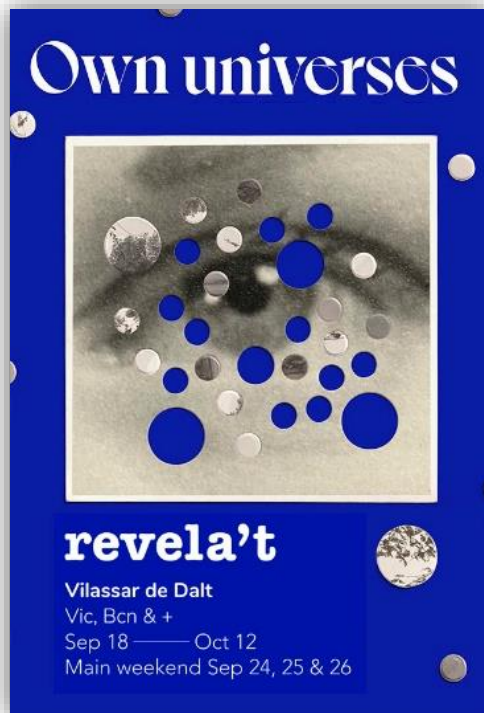

Revela't 2021. Supervivència cultural de la fotografia analògica

CARLES URGELLÈS

Revela't és un concurs i un conjunt d'exposicions i activitats de projeccions, tallers i conferències entorn la fotografia analògica contemporània, organitzat per l'Associació Espaifoto, que mereix ser més conegut. Se celebra anualment entre setembre i octubre a Vilassar de Dalt i a diverses ciutats més (Vic, Barcelona, Mataró...). Ja van per la novena edició, i si aquest sector analògic encara perdura enmig de l'actual imperi de la imatge digital vol dir que és un esdeveniment necessari, tossut i, sobretot, que ofereix qualitat en les propostes i seleccions. Ara per ara, a més a més, valent: té mèrit sobreviure i mobilitzar de nou participants i espectadors en la lenta represa de la 'normalitat postpandèmica', ara que l'assistència presencial a les activitats culturals, ja de per si

minoritàries -llevat de ser-ne adepte incondicional- sembla que s'està convertint gairebé en un acte de necessària resistència i militància cultural, quan no en pràctica de risc.

“Universos propis” era el lema de les exposicions d'enguany. El tema central, doncs, l'experiència pandèmica travessant tothom, i en la qual encara estem immersos, malgrat els senyals de millora i recuperació gràcies a la vacunació. La crisi ens ha dut a interioritzar vivències diverses, pors, sentiments, projecció de temors, de desitjos, d'esperances, de necessitats; en altres casos, a l'aïllament, a la confrontació o introspecció en entorns de duresa, a la recerca de vies de mantenir ocupats el cos i la ment. Tot això anirà aflorant de diferents formes: probablement encara som massa propers per valorar-ne els impactes (a banda dels econòmics i socials), que apunten també al compromís de la salut mental i emocional; caldrà estar-hi amatents.

Per a aquests aprenentatges i necessitats, el sector cultural de les arts, en les seves diferents manifestacions, permet constituir-se en via per expulsar els dimonis, o per compartir sensacions i idees; també actua a la manera d'un bàlsam sanador en les etapes

d'aïllament social més estricta, afavorint així la 'connexió', la 'comunió' i el 'contacte' amb els altres, més enllà de les limitacions de l'entorn digital, l'ús del qual tan exponencialment ha augmentat. Els artistes de totes les disciplines (art, música, fotografia, performances 'domèstiques'...) han compartit de manera generosa i gratuïta les produccions realitzades en el decurs de les quarantenes.

En aquest any tan insòlit hem après a valorar (més) certes coses que potser teníem oblidades, el temps ha adquirit una nova dimensió i possiblement ho hem utilitzat per fer allò que sempre reclamava un millor moment, pot ser que fins i tot ens hàgim tornat més creatius que abans (...). Però, sobretot, hem après que la cultura i l'art són l'aliment de la nostra ànima.

Per això, en aquesta edició de 2021 ens enfocarem a mostrar treballs, potser més personals, més introspectius, més d'autor, filies o fòbies, obsessions, això que no hem deixat de fer reiteradament (fotografia) i que a la fi ens hem adonat que ens defineix, que mostra el nostre univers propi. (...)

Projectes guardonats i més...

A la crida van respondre 333 participants de 43 països. Els resultats del concurs van premiar els projectes *Exodus*, de Florence Cuschieri, de França; *Oasis: In our quarantine yard*, d'Irmina A. Walzac, de Polònia, i *Ignoscentia*, de l'alemanya Sina Niemeyer, tots tres mostres de qualitat excel·lent i de la diversitat de les obres.

He seleccionat alguns dels extractes del web de l'esdeveniment, comentant l'obra premiada, i d'alguns concursants més de les 38 exposicions que es duïen a terme només a Cal Garbat, a banda dels muntatges de carrer i d'altres equipaments, sabent que es perd part de les sensacions i que la percepció del lector d'aquesta ressenya mai serà comparable a haver estat davant de les peces, ja fossin fotografies de petit format, pòsters en gran format, muntatge d'instal·lacions, *collages*, ambients, etc. Els textos reproduïts pertanyen a fragments del web del festival i s'acompanyen dels enllaços corresponents per a aquells que vulguin fer-se'n una idea més detallada.

Exodus

És un projecte sobre les cicatrius d'un 'poble oblidat' que explora, amb fotografia i documents d'imatge, les nocions de memòria, habitatge i exili. L'artista es qüestiona la memòria d'un moment, llocs i persones conegudes.

Aquest projecte es concep com la recerca d'una identitat adequada, una investigació personal sobre el passat de l'exili dels seus avantpassats. (...)

A través dels arxius –i la història de la vida de Mirja, la família de la qual es va veure obligada a exiliar-se–, *Exodus* apareix com a documentació dels territoris devastats per la guerra d'hivern del 1939. (...)

A partir dels relats de Mirja, intento traduir pels meus propis sentiments, un encreuament, un passat devastat. Qüestiono la memòria d'un moment, llocs i persones que he trobat.

Aquest projecte és com una recerca, un interrogant personal sobre el passat exiliat dels meus avantpassats.

Nascuda el 1993 a Rouen (FR), Florence Cuschieri viu i treballa a Arles (FR). A través de la seva pràctica artística, explora nocions d'identitat, qüestiona les condicions dels exiliats per viure en un lloc actual.

Després de llicenciar-se en periodisme el 2016, Florence Cuschieri es va incorporar a l'Escola Nacional de Fotografia, a Arles, on es va graduar el 2020. La seva obra s'ha exposat als Rencontres de la Photographie d'Arles, als Encontros da Imagem 2020, a Braga (PT); també és una de les finalistes del 2021 al Premi Residència de Fotografia de la Fondation des Treilles. Recentment ha estat guardonada amb el Premi de Jeune Photographie Occitanie 2021.

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/florencecuschieri-cat/>

Oasis: In our quarantine yard

És una sèrie creada durant els 95 dies de confinament de la família de la creadora en un camp espanyol, el lloc on els va sorprendre el tancament.

Explora l'experiència del distanciament social en una zona rural on l'espai s'eixampla, però al mateix temps, la presència humana és escassa. El contacte amb la natura s'intensifica i el silenci i l'oci s'omplen amb l'observació d'esdeveniments naturals. Creem el nostre propi món per a aquest incert i espantós, tractant d'aprendre a domesticar els monstres de la nit.

Irmina Walczak i Sávio Freire són una parella de fotògrafs, educadors i editors polonesos-brasilers de la revista *Clan*. Des de 2011, estan explorant les relacions familiars, la intimitat i els aspectes de la vida diària. Estudien i aprofundeixen successivament la condició de l'infant en la societat contemporània i les formes en què una maternitat s'inscriu en els cossos i identitats de les dones.

El 2016 van publicar *Retrats pra Yayá (Retrats per Yaya)*, una monografia dedicada a la infància lliure de tecnologia i propera a la natura. Van ser premiats al FotoFestiwal (Polònia), Premi Meitar a l'excel·lència en fotografia (Israel), Premi Head On Portrait (Austràlia) i Premi LensCulture Portrait (USA).

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/irminawalczak/>

Ignoscentia

El seu treball aconsegueix obrir el tema de l'abús sexual infantil a altres persones mitjançant la utilització d'imatges subtils que funcionen com a metàfores (...).

El projecte consta de dues parts: un llibre i un vídeo en el qual l'artista descriu i processa les seves pròpies experiències amb l'abús sexual infantil. És radicalment subjectiu, però aplicable globalment. Utilitza les imatges com a metàfores i per tant deixa espai a la pròpia interpretació.

Combina diferents mètodes com fotografia, vídeo, so, escriptura, disseny gràfic i múltiples capes de material, com velles fotografies familiars, imatges destruïdes, autoretrats i objectes trobats. És una revelació autoreflexiva però també serveix com a base identificativa.

Sina Niemeyer és una artista visual d'Alemanya que resideix a Berlín. Té una llicenciatura en Fotoperiodisme i Fotografia Documental. El seu treball gira al voltant de la intimitat, les relacions humanes i el feminisme. El 2018 va ser seleccionada com una de les debutants més prometedores de la fotografia alemanya.

El seu últim projecte premiat sobre l'abús sexual infantil s'ha exposat àmpliament a tot el món i s'ha publicat com a llibre amb Ceiba Editions.

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/sinaniemeyer-cat/>

Al laberíntic espai de l'antiga fàbrica de Cal Garbat és per on discorren aquests projectes premiats, juntament amb d'altres fins a un total de 38, donant una certa flaire (amb les distàncies necessàries de l'afirmació i les intencions) semblant a la de Perpinyà durant la celebració del festival *Visa pour l'Image*.

Altres projectes que hi destaquen són:

Somos agua és la instal·lació i exposició d'Isabel Muñoz, que ens posa cara a cara amb una problemàtica a la qual ens enfrontem des de fa dècades: l'escalfament global.

Isabel ha dedicat a aquest projecte els últims cinc anys de la seva carrera, en què s'ha decidit a capturar les entranyes de mars i oceans. El resultat és un còctel d'emocions i contradiccions que conviuen en aquestes imatges i que conviden a reflexionar sobre l'ús i maltractament que rep la natura, sent aquesta tan generosa amb l'ésser humà.

(...) de la mà de l'apneïsta japonesa AI Futaki, que la va ajudar a fer part de les imatges i amb qui comparteix un objectiu comú: conscienciar del desastre mediambiental de què som tots partícips.

Atreta per la diversitat dels organismes que habiten a l'Institut Oceanogràfic de València, va executar aquest projecte als seus aquaris amb l'ajuda d'alguns bussejadors.

Isabel Muñoz, guardonada amb dos premis WordPress, Premio Nacional de Fotografia 2016, Premio PHOTOEspaña 2021 entre molts d'altres... Natural de Barcelona i establerta a Madrid, Isabel Muñoz (Premi Nacional de Fotografia 2016) va decidir el 1979 convertir la seva afició en professió. En els seus inicis va treballar en publicitat i premsa i també fent la foto fixa en pel·lícules com *Sal grossa* i *Penombra*.

(...) treballa a Burkina Faso, Mali, Egipte, Turquia, Xina, Cambodja, Brasil, Etiòpia entre moltíssims altres països. Els seus treballs giren al voltant de subjectes com la dansa, el color, el llenguatge corporal, el ritus i la identitat, posant l'accent en un minucios i acuradíssim procés de revelatge artesanal.

El 2018 Isabel dona a conèixer un dels últims projectes en què es troba immersa: *Aigua*. Presentant-lo a Blanca Berlín Galeria sota el títol *Aigua* i com a part de l'exposició retrospectiva organitzada a Tabacalera "L'antropologia dels sentiments".

Una sorprenent minuciositat constructiva de les quasi ‘topografies’ socials són els muntatges de *collages* fotogràfics amb què Sohei Nishino reconstrueix el que semblen mapes que fan la impressió d’antics plànols de ciutats medievals en gravats quan són vistos de lluny, amb les capricioses formes i contrastos de fotos en blanc i negre. La sorpresa és que en apropar-te, t’adones que són fetes a base de *collages* de fotografies, i

que recullen fins i tot els ambients i capes socials dels barris: una feina increïble i de documentació de les metròpolis que reproduceix en els seus diorames:

Diorama Map

Amb una càmera a la mà, camino per ciutats específiques per fer fotografies, ja sigui a vista d’ocell, mirant cap amunt o des de diversos llocs al llarg de la carretera.

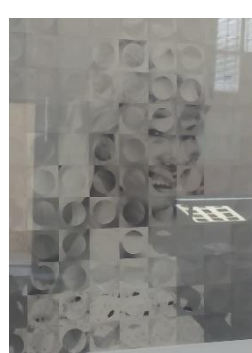

Després, referint-me al mapa, vaig reunir en diversos llenços tots els ‘fragments’ que havia capturat, per reconstruir els meus records que em permetin plasmar en imatges l’especificitat de les respectives ciutats i l’aparença del ‘present’.

Nascut el 1982, Nishino produeix obres basades en la seva personalitat i en les experiències obtingudes a través de caminar i viatjar. Les seves obres es mostren als principals museus i festivals de tot el món, incloses “A Different Kind of Order” a la Triennale del Centre Internacional de Fotografia (ICP) de Nova York, i una exposició individual al San Francisco Museum of Modern Art (...).

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/soheinishino-cat/>

Dir de Susana Blasco que és una artista de la tisora i el *collage* és encara quedar-se curt. Coneguda fa uns anys a una conferència que va impartir a Portbou en el marc de la Festa del Grafisme, ja presentava els jocs de barreja i retalls d’imatges, encoblaments i *collages* minuciosos i sorprenents amb la combinació de fragments i realitats, i amb atenció també a aspectes de percepció integrats en el seu discurs. Ha fet murals de grans dimensions al festival de Saragossa del barri de Las Armas i a altres indrets, a base d’imatges “reversibles” per triangles amb la imatge impresa a doble cara i segons el punt de vista en murs de carrer. Aquí també va ser-hi present, mostrant el seu enginy per al *collage* i, alhora, amb unes propostes sobre paper i tèxtils molt subtils.

Fugaces és una sèrie de collages analògics realitzats amb fotografies reals d’aspirants a models dels anys cinquanta del passat segle. Parlen del pas del temps, d’allò esborrat, de l’oblit i de la dona. És una invitació a la reflexió dels volubles cànons de la bellesa, jugant amb la nostàlgia, però des d’una perspectiva contemporània. Un record del que va poder ser i no va ser, dels somnis truncats de glòria, del glamur expirat. Un homenatge a les coses passatgeres, al que és breu, a l’efímer. Retrats intervinguts de dones oblidades, ara rescatades de la seva època a l’atzar. Estrelles a destemps.

Susana Blasco compta amb més de 20 anys d’experiència com a dissenyadora gràfica, il·lustradora i collagista. Neix a Zaragoza, però des de fa vuit anys viu a Bilbao. Està especialment interessada en l’explotació de la memòria, el passat, els records, l’oblit i la dona, utilitzant molt freqüentment com a material de partida fotografies antigues que rescata de mercats i petits objectes trobats. Sent també una especial connexió amb la geometria, la fragmentació, la repetició, l’ordre compulsiu i una gamma cromàtica al

voltant del blanc i l'ocre. Cada projecte és una excusa per experimentar i recrear-se en el procés.

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/susana-blasco-ca/>

Kati Riquelme és una artista que ha integrat els retrats fotogràfics en cianotípies en una sorprenent instal·lació de mides variables -i adaptable, doncs, a diferents espais expositius- sobre bossetes de té que deixa en suspensió penjades d'un fil. Un espai de records passats, de memòria i d'una gran sensibilitat:

Casi todo es azul

Uns versos prestats del poeta xilè Simón Villalobos Parda esdevenen punt de partida per a la construcció d'un univers intimista de construcció orfebrística.

Sota l'aparent fragilitat i lividesa etèria de les bossetes de te, emergeix la poètica de cru anyil en forma de retrats d'infàncies vulnerables / inermes.

Sobre el paper porós, s'amplifiquen fragments de memòries que ens obliguen a aguditzar la sensibilitat, a apuntar-nos al que és imperceptible i a emprendre un viatge marcat per la reminiscència. D'aquesta manera, l'intangible es magnifica fins al punt de superar qualsevol barrera espacial.

Casi todo es azul
menos esta palabra
mi mano que la dibuja
es carne ceñida al miedo.

Kati Riquelme: artista multidisciplinària nascuda a Xile i establerta a Barcelona. La seva obra beu d'una i mil fonts i pivota entorn de processos heterogenis, sent les tècniques fotogràfiques de mitjan segle XIX un dels seus principals vehicles d'expressió.

La plasmació d'instant d'absorbent humanitat és una constant en el seu recorregut, detenint-se en els detalls i objectes a través dels quals el temps imprimeix la seva empremta.

Els seus treballs són subtils, delicats i marcats per la modèstia, on la paraula i el gest es fonen creant relats de marcada força narrativa i endinsant-se en nous i inexplorats paratges.

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/katiriquelme-cat/>

Ralf Jacobs presenta a *Laser chaos cyanotypes* unes obres de marcat caràcter geomètric, de vegades pures abstraccions; d'altres, combinades amb imatges fragmentades de la realitat, que elabora amb tècniques antigues de cianotípia; i encara d'altres, fetes amb tall làser guiades per ordinador, fruit de la seva ocupació laboral, més dedicada al vessant tecnològic.

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/ralfjacobs-cat/>

Aleydis Rispa mostrava a *Mínim* una producció investigadora elaborada sobre els residus en temps de pandèmia, centrada en la creació de fotogrames, cianotípies i quimogrames.

<https://revela-t.cat/2021/ca/portfolio/aleydisrispa-cat/>

Podeu seguir fent descobriments d'artistes i propostes d'aquest esdeveniment fent un passeig virtual per l'adreça del festival:

<https://revela-t.cat/2021/ca/exposicions-2021/>

Només a Vilassar de Dalt van fer-se 38 exposicions, repartides al carrer, al recinte del teatre municipal, o en espais d'antigues fàbriques i equipaments culturals (Cal Garbat; L'enrajolada; Sala Estrella, i d'altres més), fins a 68 comptant les muntades a altres ciutats. Enguany s'hi ha volgut donar un marcat pes a la mirada en clau femenina.